

tutionelle Liv ſaa hoſ det, at det var det, der ſkulde beſtemme den Retning, hvori vor Udvikling ſkulde gaa, da maa jo Enhver ſige ſig ſelv, at da vilde det til ſin Tid være det Overhuſ være i Miſforſtaaelse med ſin Dpgave, og da vilde det være albeleds nødvendigt at bringe det til den rette Forſtaaelse. Dertil kan det ærede Miniſterium ikke hjælpe efter den Erklæring, vi have hørt oplæst i Dag. Vi have endvidere hørt det Spørgsmaal, om det ikke vilde have nogen Indflydelse paa Kongens grundlovmæssige Stilling. Enhver, der læſer Grundloven, vil ſige: Nei, Enhver, der læſer Grundloven, vil ſige, at førſt da vil Hans Majestæt faae den ophævede Stilling, ſom tilkommer en konſtitutionel Konge, at være fri for at berøre Partiernes og paa den anden Side være forviſet om hele Folkets forøgede Hengivenhed og Tillid. Det er farligt med Hensyn til det gamle System — jeg tror, jeg er berettiget til her at udtale det —, at det gamle Systems Tilhængere, viſtnok imod deres Vilje, ſkadede Kongens Stilling, idet de ſynes i Tide og i Utide at benytte ſig af Kongens Navn til Reſolutioner og Sligt, ja endog til at blande det ind i Forhandlingerne her, hvor man har ſagt, at man ikke handlede loyalt, naar man efter ſin Overbeviſning ſtemte mod Forſlag, der vare fremlagte her. Det er bevægede Læder, man lever i; der er ingen Throne, der støttes alene ved Enkelte blandt Befolkningen; for enhver Throne gjælder det om at have et ſaa faſt Grundlag og et ſaa faſt Støttepunkt ſom muligt, og det er det hele Folks Kjærlighed, paa hvilken Thronen ſkal ſtaa. Det Andet kan let — der er Strømninger, ſom heller ikke ere fremmede for vor Befolkning — ſøe Ulemper med ſig — jeg ſiger paa ingen Maade ad ulovlig Vej — for en ſund og harmoniſt Udvikling, Ulemper, ſom det gamle Systems Tilhængere ikke tænke paa; det gamle Systems ærede Tilhængere have ikke formaaget ved deres Politikk at holde Landet ſammen og bevare Friheden ubefaaet; kunne de nu heller ikke bevare den hoſ Folket nedarbejdede Kjærlighed og Troſtab til Landets Chef, ſaa, ſiger jeg, have de ikke gjort deres Sager ſærdels godt. Det er min fulde Overbeviſning, at naar Folket ſom i forudm Dage træder i Forhold til ſin Konge, da vil Tillid avle Gjentillid, og at en Konge i et hvilteſomhelſt Land ikke kan gjøre noget Bedre end at ſlutte ſig til ſit Folk. Jeg tror, at de, der efter vor Anviſning ſtemme for Adreſſen, bør gjøre det Tilbud til Gjengjæld for den Forventning, vi være om Indførelſen af et nyt System, at ſom Løn ſkal hele Folket møde med ſin Tillid og Hengivenhed. Jeg tror, vi kunne gjøre det Tilbud. Det ærede Medlem, der indlebede Forhandlingen i Dag (S. A. Hansen), henviſte til Udtalelſer i et trykt Program fra en Del politiffe Mænd, hvori man udtalte ſin Tilſlutning til de Beſtræbelſer, der gik ud paa at fremme Folkfriheden i Norge og Sverig. Jeg tillader mig at optage dette Punkt. Det er Dem

bekjendt, at Folkpartierne i Norge og Sverig befinde ſig under omtrent lige Vilkaar, ſom vi her. For en Menneſkealder tilbage begyndte en Slags ſtandinaviſt Rørelſe, navnlig blandt de Studerende, og denne har ganſke viſt baaret ſine Frugter, ikke ſaaledes at vi have faaet de Forhaabninger opfyldte, ſom man har troet at maatte være, og ſom man, forinden Ulykken indtraadte, har villet være hoſ Folket, men den officielle Skandinaviſme har, ſaa vidt jeg forſtaar, baaret den Frugt, at der nu beſtaar en gjenſidig Forſikringsforening mellem et viſt politiff Parti i de nordiſte Lande om at hævde Magten for ſig imod Folket. Derfor kan jeg ikke negte, at jeg er enig med det ærede Medlem, ſom indlebede Forhandlingerne i Dag, deri, at vor Virkſomhed her nu vil finde Gjenklang hoſ vore nordiſte Brødre, hoſ Folket, det ſtore, almene Folk i Norge og Sverig, og det Skridt, vi her forſøge, vil ogſaa middelbart hjælpe dem. Naar vi engang at faae Folkfriheden anerkjendt i Virkeligheden i Norden, da vil den ſande Skandinaviſme blive gennemført, og da vil maake ogſaa Signalerne kunne blive forandrede fra Syd af, ſaa at vi gennem denne Vej kunne faae det Sleſvig tilbage, ſom blev tabt ved det gamle System. Nu har jeg ganſke viſt nok hørt ſige, at det ſkulde være farligt at nævne Sleſvigs Navn her, ja jeg kan nok tro, at det er kommet de Herre Lidt ilde an, at vi have nævnt det i Adreſſen, thi man hører jo ikke ſjælden fortælle, at, derſom det gamle System ikke bliver bevaret, faae vi ikke Sleſvig tilbage. Jeg har nu aldrig ſet blot nogen Antydning af Beviſ for denne Paaſtand, og jeg vil ſnarere tro det Modſatte, thi det var uregtelig under det gamle System, vi tabte Sleſvig. Man har ſagt, at dette Danmarks Livſpørgsmaal ſkulde vi kun tænke paa, og at vi ikke ſkulde tro, at Dette eller Sint indenfor for vore fire Vægge kunde have nogen Betydning for Sleſvigs Gjenerhøvelſe. Deri ere vi fuldſtændig i Modſætning til de ærede Medlemmer — om det for Øvrigt menes, ſaaledes ſom det ſiges, og det ikke er blot et taktiff Midde, der bruges for at afvende Opmærkſomheden fra den indre Udvikling. Vi tro, at jo hyggeligere og bedre vi kunne gjøre det i vort eget Hus, deſto hellere ville Sleſvigerne tilbage, og jo bedre vi kunne løſe de bundne Kræfter til nyttig Virkſomhed her i Samfundet, deſto mere ville ogſaa de aandelige og nationale Vaand styrkes, ſom Gud ſke Lov endnu forbinde alle Danſke trods Statsgrændſen. Denne Grundtanke fravige vi ikke, men vi hævde den beſtemt imod den Lære, at vi bare ſkulle tie ſtille, ladende Andre raade, og blot vente, ſom det eneſte Fornødne, paa at Nordſleſvig kommer tilbage. Meget gik tabt, Intet blev vundet. — Jeg ſkal ikke komme ind paa diſe ſpecielle Betragtninger over de enkelte Lovarbejder, der iøvrigt paa en tilfredsſtillende Maade ere imødegaaede fra det ſamme Synſpunkt, hvorfra